

Gairės disertacijai straipsnių rinkinio pagrindu

Patvirtinta KU Jūros tyrimų instituto Ekologijos ir aplinkotyros doktorantūros komiteto
(Protokolo Nr. 2019/2020-08, 2020 m. birželio 8 d.)

„Kaip mokslo daktaro disertacija gali būti teikiama ginti ir disertacija mokslinių straipsnių rinkinio pagrindu. Šiuo atveju disertaciją turi sudaryti ne mažiau kaip **1 autorinio lanko apimties apžvalga** (40 000 spaudos ženklų įskaičiuojant tarpelius), **santrauka** lietuvių kalba (10 000 spaudos ženklų) ir **disertanto mokslinių publikacijų disertacijos tema kopijos**. Svarbiausius tyrimų rezultatus disertantas turi būti paskelbęs ne mažiau kaip keturiuose straipsniuose (iš kurių bent dvejuose jis įrašytas pirmuoju bendraautoriumi), kurie **atspausdinti tarptautiniuose mokslo leidiniuose, turinčiuose cituojamumo rodiklį Clarivate Analytics Web of Science (CA WoS) duomenų bazėje.**“ (*Klaipėdos universiteto Ekologijos ir aplinkotyros mokslo krypties doktorantūros reglamentas 51 punktas, Patvirtintas Klaipėdos universiteto Senato 2017 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 11-58*).

„Disertacijoje turi būti **apibrėžtas darbo tikslas, suformuluoti sprendžiami uždaviniai**, nurodytas mokslinio **darbo naujumas, apžvelgti pasaulyje atlikti tyrimai** disertacijos tema, pristatyti taikyti **tyrimų metodai**, aptarti tyrimų **rezultatai**, pagrįstas jų patikimumas ir santykis su kitų tyrėjų duomenimis, suformuluotos **išvados** ir kiti, disertanto nuomone, svarbūs aspektai. Kartu su disertacija pateikiamas ir **mokslinių konferencijų**, kuriose buvo paskelbti disertacijos tyrimų rezultatai, sąrašas.“ (*Reglamentas 54 punktas*).

Apžvalga (sintezė)– yra rašoma susisteminant tarpusavyje susijusius išpublikuotus straipsnius. Savo straipsnių citavimui galioja tie patys principai, kaip ir kitų autorių citavimui. Cituodami pateikite nuorodas į savo publikacijas, galima disertacijos pradžioje (išnašose) nurodyti koku būdu bus cituojami straipsniai (tekstas, paveikslai). Nenurodant nuorodos į publikaciją, ši dalis gali būti vertinama kaip saviplagiatas.

Straipsniuose siekiama kuo glausčiau išdėstyti rezultatus, tuo tarpu apžvalgoje galima pateikti daugiau detalių apie metodiką, tyrimo rezultatus, išplėtoti aptarimą ir papildyti savo savarankiškais mintimis ir interpretacijomis.

Publikacijų sąrašas – (LIST OF ORIGINAL PUBLICATIONS) rinkinys neturėtų viršyti 8 straipsnių. Esant poreikiui galima nurodyti papildomų straipsnių sąrašą: *Additional publications by the author of this thesis*, tačiau jie nebus spausdinami rinkinyje. Du straipsniai, kuriuose disertantas yra pirmu autoriumi, negali būti išpublikuoti anksčiau nei 7 metai iki gynimo (išskyrus motinystės/tėvystės atostogų laikotarpį, ir akademinį atostogų dėl ligos laikotarpį).

Disertacijos straipsnių rinkinys sudaromas iš tarpusavyje susijusių straipsnių disertacijos tema:

1. Atspausdintų publikacijų gavus leidimą iš straipsnio autorinių teisių turėtojo nurodant skaitmeninį objekto identifikatorių (angl. Digital Object Identifier, DOI) pagal pateiktą bibliografinio aprašo pavyzdį:

Zilius, M., Giordani, G., Petkuvienė, J., Lubiene, I., Ruginis, T., Bartoli, M., 2015. Phosphorus mobility under short-term anoxic conditions in two shallow eutrophic coastal systems (Curonian and Sacca di Goro lagoons). Estuarine, Coastal and Shelf Science, 164, 134-146. doi: 10.1016/j.ecss.2015.07.004;

2. Priimtų spaudai straipsnių, gavus leidimą iš straipsnio autorinių teisių turėtojo, nurodant priėmimo laiško datą ir žurnalą (pvz. Accepted in Biogeochemistry, April 14, 2020);
3. Priduotų arba kokybiškai parengtų publikuotinių rankraščių, nurodant pridavimo į žurnalą datą (Submitted to Journal of Freshwater Ecology, April 14, 2020). Šio tipo rankraščių įtraukimas galimas kada rinkinyje yra 4 atspausdintos/priimtos spaudai t.y. praėjusios recenzavimo ir taisymo procesą publikacijos, tačiau norint išsamiau atskleisti visą temą ir autoriaus atliktą darbą norima įtraukti daugiau nei 4 publikacijas. Rankraščio kokybę įvertina doktorantūros komitetas. Šiuo atveju taip pat reikia gauti žurnalo sutikimą, jeigu žurnalui yra perduotos leidėjo teisės rankraščio pridavimo momentu t.y. prieš recenzavimo ir publikavimo procesą.

Indėlis straipsniuose – (AUTHOR'S CONTRIBUTIONS) intelektualinis autoriaus indėlis į kiekvieną publikaciją disertacijoje aprašomas individualiai pagal šiuos kriterijus: a) tyrimo idėja ar dizainas; b) duomenų rinkimas ir apdorojimas; c) duomenų analizė ir interpretacija; d) atskirų darbo dalių / skyrių rašymas ar kritiškas perrašymas / tobulinimas (literatūros apžvalgos sintezė ar tyrimo rezultatų dalis): *Contributions to the papers: (I, II) major part in experimental design and execution, responsible for all analysis calculations and writing; (III) participated in experimental design and work and contributed in writing; (IV) Žvaigždute galima nurodyti atvejus, jeigu dviejų pirmųjų autorių indėlis yra vienodas: *Equal contributions.*

Prieš įtraukdamas straipsnį į savo disertacijos rinkinį disertantas turi gauti visų bendraautorių sutikimą patvirtintą BENDRAAUTORYSTĖS DEKLARACIJOJE (Co-author declaration). Šioje deklaracijoje pateikiama informacija apie visų bendraautorių indėlį. Apžvalginiai (*Review paper*) straipsniai, kuriuose disertantas nėra pirmas autorius, o bendras autorių skaičius yra 10 ar daugiau – nerekomenduojami įtraukti į disertacijos keturių pagrindinių straipsnių rinkinį. Gali būti įtrauktas kaip penktas ir kt. straipsnis, gavus visų bendraautorių sutikimus.

Taip pat būtina įsitikinti, ar rinkinio straipsnis nėra/neplanuojamas įtraukti į kitą disertaciją teikiamą ginti kituose universitetuose, kuriuose draudžiama straipsnį pakartotinai įtraukti į kitą disertaciją arba įstojusio į doktorantūrą Lietuvoje nuo 2020 metų imtinai, įsigaliojus naujiems doktorantūros nuostatom (LR Švietimo mokslo ir sporto ministro 2020 m. gegužės 18 d. Nr. V-739 „Dėl Mokslo doktorantūros nuostatų patvirtinimo“). Bendradarbiavimas tarp doktorantų skatintinas, tačiau bendra publikacija turi būti integruojama į apžvalgą, aiškiai atskiriant kiekvieno autoriaus indėlį ir jį pagrindžiant. Bendro straipsnio/bendro skyriaus disertacijose atvejais (*mutual PhD paper*) Bendraautorystės deklaracijoje nurodoma į kokias disertacijas straipsnis bus įtrauktas, bei papildomai aprašoma ir įvertinama procentais kiekvieno doktoranto autoriaus indėlis. Indėlio pakankamumą kiekvieno studento atžvilgiu įvertina doktorantūros komitetas.

2020 metais ir vėliau įstojusiems doktorantams galioja nuostata: Apgynus disertaciją mokslinių straipsnių rinkinio pagrindu, šie straipsniai negali būti panaudoti ginant kitas disertacijas (LR Švietimo mokslo ir sporto ministro 2020 m. gegužės 18 d. Nr. V-739 „Dėl Mokslo doktorantūros nuostatų patvirtinimo“).

Akademinis sąžiningumas. Terminas *ORIGINAL PUBLICATIONS* įpareigoja į rinkinį įtraukti tik autentiškas kandidato publikacijas, parašytas laikantis Klaipėdos universiteto Akademinio sąžiningumo kodekso (PATVIRTINTA KU Senato 2015 m. birželio 19 d.) ir publikavimo etikos principų (Tauginienė L. ir kiti, Publikavimo etika: gairės, 2019). Neetiškos publikacijos negali būti įtraukiamos į rinkinį. Šią apibendrintą informaciją kandidatas pateikia ir

Tarptautinę mokslo darbų publikavimo praktiką formuoja Publikavimo etikos komitetas (angl. Committee on Publication Ethics, trumpinys – COPE, interneto svetainės adresas – www.publicationethics.org) ir kitos dalykinės asociacijos (pvz., Tarptautinis medicinos žurnalų redaktorių komitetas (angl. International Committee of Medical Journal Editors, trumpinys – ICMJE, interneto svetainės adresas – www.icmje.org) ir kt.). Svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad nors aukščiau aprašyta geroji tarptautinė praktika dar nėra integruota į nacionalinių teisės aktų, reglamentuojančių mokslo doktorantūros organizavimą, nuostatas, tačiau kiekvieno akademinės bendruomenės nario, pripažįstančio ir puoselėjančio akademinės etikos principus mokslinėje veikloje, pareiga yra atsakingai rengti mokslo darbus ir juos publikuoti, imantis visų galimų priemonių, siekiant užtikrinti akademinio sąžiningumo principo įgyvendinimą.

LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba

patvirtina BENDRAAUTORYSTĖS DEKLARACIJOJE (Co-author declaration) ir AKADEMINIO SAŽINGUMO DEKLARACIJOJE (Declaration of academic integrity).

Kaip išvengti plagiatu ir saviplagiatu disertacijos apžvalgoje? (LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybos komentaras) ‘Kalbant apie **savo publikacijos citavimą (savęs citavimą)**, reikėtų laikytis tokių pat principų, kaip ir cituojant kitų autorių publikacijas. Tiek **pažodinis publikacijų teksto perkėlimas** (citavimas), tiek **publikacijų teksto perfrazavimas** apžvalgoje privalo būti aiškiai pažymėtas (nuorodos tekste, išnašos, tinkama citatų skyryba, literatūros sąrašas (pagal pasirinktą / nustatytą citavimo būdą institucijoje). **Aiškus žymėjimas** reiškia, kad tekstą skaitančiam asmeniui yra akivaizdu, lengvai suvokiama ir suprantama, kad konkreti teksto dalis yra pažodinis publikacijos teksto perkėlimas ar perfrazavimas. Jeigu teksto (publikacijos, disertacijos ar pan.) įvade yra tik nurodomi publikacijų pavadinimai ir kita bibliografinė informacija, tačiau nenurodyta, kad jais remiamasi tekste, o pačiame tekste prie pažodinio perkėlimo arba perfrazavimo taip pat nėra atitinkamai pažymėta, iš kurios publikacijos atitinkama dalis yra perkelta, tai nelaikytina aiškiu žymėjimu. Pažodinis teksto perkėlimas arba perfrazavimas gali būti žymimas pagal įvairius šaltinių nurodymų būdus, tačiau paprastai visame tekste rekomenduojama vadovautis vienu pasirinktu būdu. Šaltinių nurodymų būdas gali būti nustatytas studijas reglamentuojančiuose dokumentuose (pvz., mokslo ir studijų institucijos mokslo doktorantūros reglamente, rašto darbų rengimo taisyklėse ir pan.). Todėl savęs citavimas, t. y. pateikiant nuorodas į savo mokslo publikaciją, yra būtinas, tačiau jis turi būti tausas (tiek, kiek to reikia kitoje rengiamoje mokslo publikacijoje, šiuo atveju – disertacijoje). Siekiant išvengti **saviplagiatu (angl. self-plagiarism)** – atsikartojančios publikacijos formos, kai „autorius atkartoja savo paties kūrinio dalis nenurodydamas (necituodamas) anksčiau paskelbto savo kūrinio“ [1], būtina laikytis minėtų savęs citavimo principų.’ (LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba, 2020).

Leidyba. Susisieki su leidyju (žurnalu) dėl leidyto teisių (*copyright*) t.y. sąlygų kuriomis straipsnį ar jo atskiras dalis (paveikslus, lenteles) galėsite panaudoti disertacijai, kuri bus išspausdinta Klaipėdos universiteto leidykloje. Disertacijos tiražas įprastai neviršija 20 egzempliorių, jeigu nėra atskiro susitarimo su disertantu. Skirtingų žurnalų sąlygos gali skirtis, todėl visų straipsnių kopijos turėtų būti

pateiktos KU leidyklai kartu su raštiškai patvirtintais leidyklos susitarimais su disertantu. Leidėjo elektroninis laiškas prilygsta dokumentui, jeigu leidėjas nepateikia sutikimo kitu formatu.

Klaipėdos universiteto leidykla gali su disertantu sudaryti atskirą sutartį dėl disertacijos turinio atviros prieigos apribojimo tam tikru laikotarpiu po disertacijos apgynimo.

Nuorodos

1. Tauginienė, L., Gaižauskaitė, I., Glendinning, I., Kravjar, J., Ojsteršek, M., Ribeiro, L., Odiņeca, T., Marino, F., Cosentino, M., Sivasubramaniam, S. H., ir Foltýnek, T. Aiškinamasis akademinio sąžiningumo terminų žodynas [Glossary for Academic Integrity]. Atnaujinta versija, 2018 m. spalio. Vertė Loreta Tauginienė ir Inga Gaižauskaitė. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas, 2019.

2. Tauginienė, L., Cibulskienė, J., Berkmanas, T., Janutėnienė, J., Braziulienė, A., Kazlauskaitė, R., Kližentis, V., Toleikienė, R., Zamokas, G., Sipavičienė, S., Vaičaitis, V. ir Marozas, V. 2019. Publikavimo etika: gairės. Vilnius: Lietuvos universitetų rektorių konferencija.

https://lurk.lt/wpcontent/uploads/2019/07/5_publicavimo_etikos_gaires_2019_su_nuorodomis.doc

3. Klaipėdos universiteto akademinės etikos kodeksas, PATVIRTINTA KU Senato 2015 m. birželio 19 d. nutarimu Nr. 11-55. Nauja redakcija patvirtinta KU Senato 2019 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 11-2.

<https://www.ku.lt/wp-content/uploads/2019/10/Priedas.-KU-Akademin%C4%97s-etikos-kodekso-nauja-redakcija.pdf>.

Declaration of Academic Integrity

I hereby confirm that the presented theses on
..... is my original work. Im familiar with the
Klaipeda University Code of Academic Integrity (Rectified 2015 m. 19th of June) and take an
adequate responsibility for the research and scientific cooperation ethics, data accuracy and
plagiarism. I acknowledge and cite all information sources. I declare that this theses has not been
submitted for the defense at any other research and education institution.

Name, Date

Signature

Co-author declaration (form in case of mutual PhD paper)

This declaration describes the independent research contributions of the two PhD candidates and all individual co- authors for each paper constituting the thesiscompiled by **Jonas Jonaitis**, candidate for the PhD in Ecology and Environmental Sciences at Klaipėda University and thesiscompiled by **Emma Schneider**, candidate for the PhD in Ecology and Environmental Sciences at Klaipėda University.

Paper title, bibliographic details, DOI

Criteria of co-authorship					
Concept/ Design	Data collection	Data analysis	Manuscript preparation	Approval of the version to be published	Responsibility for study accuracy and academic integrity
JJ, JS,ES	JJ,JS,AA	JJ	JJ,JS,AA,ES	JJ,JS,AA,ES	JJ,JS,AA,ES

JJ – Jonas Jonaitis, JS – Dr. John Smith, AA – Prof. dr. Astrid Andersson, ES – Emma Schneider

Respective contributions of PhD candidates:

Jonas Jonaitis contributed to the development of the concept, building a model and is responsible for theoretical justification of the experiments, writing manuscript. His total contribution to paper equals **25%**.

Emma Schneider contributed by development and coordination of experimental work, sample collection and analysis, statistical data analysis and writing. Her total contribution to paper equals **55%**.

I have read the declaration from the other co-authors, and agree with the statement on cooperation. It is in accordance with the co-authors statement declared for the publisher of publication.

.....
Signature of Candidate	Signature of Candidate	Signature of Candidate
.....
Signature of co-author	Signature of co-author	Signature of co-author
.....
Signature of co-author	Signature of co-author	Signature of co-author
.....
Signature of co-author	Signature of co-author	Signature of co-author
.....
Signature of co-author	Signature of co-author	Signature of co-author